Nr 2.

Ankom till riksdagens kansli den 8 februari 1938 kl. 12 m.

Utlåtande angående regleringen för budgetåret 1938/39 av utgifterna under riksstatens andra huvudtitel, innefattande anslagen till justitiedepartementet.

(3:e avd.)

Justitiedepartementet m. m.

1:o) **Avlöningar till statsråden utan departement m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag i propositionen (nr 1) angående statsverkets tillstånd och behov under budgetåret 1938/39 (punkt 1, sid. 1, av det vid propositionen fogade statsrådsprotokollet över justitiedepartementsärenden) och under erinran, att för innevarande budgetår anvisats samma belopp för ändamålet, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Avlöningar till statsråden utan departement m. m.* för budgetåret 1938/39 anvisa ett anslag av 82,000 kronor.

2:o) **Justitiedepartementet: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 2, sid. 2—4) att *dels* godkänna av departementschefen förordad personalförteckning för justitiedepartementet, *dels* godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för justitiedepartementet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1938/39, *dels ock* till Justitiedepartementet: Avlöningar för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 208,100 kronor.

Ifrågavarande anslag är i riksstaten för innevarande budgetår uppfört med 205,600 kronor.

För nästa budgetår föreslås inrättandet av en ordinarie kanslibiträdesbefattning, huvudsakligen avsedd för det alltjämt ökade arbetet med namnärenden. I samband härmed föreslås en sänkning av delposten till grundavlöningar m. m. till icke-ordinarie personal med 1,000 kronor.

Utskottet. Inrättandet av den föreslagna ordinarie kanslibiträdesbefattningen finner sig utskottet böra tillstyrka. Då Kungl. Maj:ts förslag icke heller i övrigt givit utskottet anledning till erinran, får utskottet hemställa,

att riksdagen må

a) godkänna följande personalförteckning för justitiedepartementet:

Personalförteckning.

Befattning	Lönegrad
Tjänstemän å ordinarie stat.	
1 statssekreterare, arvode enligt 5 § avlöningsreglementet	—
1 expeditionschef, arvode enligt 5 § avlöningsreglementet	—
3 byråchefer för lagärenden, arvode enligt 5 § avlöningsreglementet	—
2 kansliråd	B 30
1 förste kanslisekreterare	B 26
2 andre kanslisekreterare	B 21
1 registrator	B 15
1 förste expeditionsvakt	B 7
2 kanslibiträden	B 7
2 expeditionsvakter	B 5
3 kontorsbiträden	B 4
För tjänstgöring i statsrådsberedningen:	
1 förste expeditionsvakt	B 7
1 expeditionsvakt	B 5
Tjänsteman å övergångsstat.	
1 registrator	B 22;

b) godkänna följande avlöningsstat för justitiedepartementet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1938/39:

Avlöningsstat.

1. Avlöning till departementschefen	kronor	24,000
2. Avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat, *förslagsvis*	»	144,200
3. Avlöning till tjänsteman å övergångsstat, *förslagsvis*	»	7,700
4. Arvode för biträde vid redigeringen av Svensk författningssamling	»	2,000

5. Avlöningar till icke-ordinarie personal:
   a) Grundavlöningar m. m. kronor 22,800
   b) Avlöningsförhöjningar m. m., *förslagsvis* ..... » 600 kronor 23,400
6. Särskilda löneförmåner till ordinarie och icke-ordinarie tjänstemän, *förslagsvis* ..... » 6,800

Summa kronor 208,100

c) till *Justitiedepartementet: Avlöningar* för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 208,100 kronor.

3:o) **Justitiedepartementet: Omkostnader.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 3, sid. 4—5) att till Justitiedepartementet: Omkostnader för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 75,500 kronor.

Ifrågavarande anslag är i riksstaten för innevarande budgetår uppfört med 68,800 kronor.

Den för nästa budgetår föreslagna ökningen å 6,700 kronor föranledes av att såväl departementet som statsrådsberedningen och lagrådet inflyttat i de för dem i kanslihuset inredda nya lokalerna.

Utskottet vill erinra därom, att från förevarande anslag hittills bestritts vissa kostnader för blankettryck i ärenden rörande utlännings rätt att vistas här i riket. Under år 1937 uppgingo dessa kostnader till i runt tal 3,000 kronor. Från och med den 1 januari 1938 hava emellertid utlänningsärendena centraliserats till socialstyrelsen och medel för dithörande blankettryck beräknats under socialstyrelsens omkostnadsanslag. Med hänsyn härtill har inom utskottet ifrågasatts, huruvida icke en begränsning av det för nästa budgetår äskade anslaget till justitiedepartementets omkostnader vore möjlig. Enligt vad utskottet inhämtat torde emellertid den lättnad i departementets utgiftsbörda, som föranledes av ifrågavarande kostnaders överflyttning å socialstyrelsen, komma att i stort sett uppvägas av ökade utgifter för annat blankettryck. Vid sådant förhållande och då utskottet anser sig kunna godtaga omkostnadernas beräkning jämväl i övrigt, får utskottet hemställa, *Utskottet.*

att riksdagen må till *Justitiedepartementet: Omkostnader* för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 75,500 kronor.

4:o) **Svensk författningssamling.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 4, sid. 5), vilket i förhållande till det för innevarande budgetår anvisade anslaget innebär en höjning med 10,000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Svensk författningssamling* för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 100,000 kronor.

5:o) **Lagberedningen. Processlagberedningen. Chefens för justitiedepartementet ombud för tillsyn å tryckta skrifters allmängörande.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 5—7, sid. 5—7) och under erinran, att för innevarande budgetår anvisats samma belopp för ifrågavarande ändamål, hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1938/39 anvisa

a) till *Lagberedningen* ett reservationsanslag av 80,000 kronor;

b) till *Processlagberedningen* ett reservationsanslag av 75,000 kronor;

c) till *Chefens för justitiedepartementet ombud för tillsyn å tryckta skrifters allmängörande* ett förslagsanslag av 16,000 kronor.

Justitiekanslersämbetet.

6:o) **Justitiekanslersexpeditionen: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 8, sid. 7) och under erinran, att för innevarande budgetår anvisats samma belopp för ifrågavarande ändamål, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Justitiekanslersexpeditionen: Avlöningar* för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 54,200 kronor.

7:o) **Justitiekanslersexpeditionen: Omkostnader.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 9, sid. 7 och 8), vilket i förhållande till det för innevarande budgetår anvisade anslaget innebär en höjning av expensmedlen med 200 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Justitiekanslersexpeditionen: Omkostnader* för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 7,600 kronor.

Domstolarna.

8:o) **Högsta Domstolen m. m.: Avlöningar till justitieråden.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 10, sid. 8 och 9) att *dels* godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för högsta domstolen, att tillämpas under budgetåret 1938/39, *dels ock* till Högsta domstolen m. m.: Avlöningar

till justitieråden för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 483,400 kronor.

Tidigare beslutad ökning av justitierådens antal från 24 till 28 skall från och med den 1 september 1936 upphöra, i den mån ledighet å justitierådsämbete inträffar. På grund härav föranledes minskning av anslaget för nästa budgetår med 17,350 kronor. Med hänsyn till stadgade pensionsavdrag föreslås en ytterligare sänkning av anslaget med 650 kronor.

Då Kungl. Maj:ts förslag ej givit utskottet anledning till erinran, hemställer utskottet, *Utskottet.*

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för högsta domstolen, att tillämpas under budgetåret 1938/39:

Avlöningsstat.

Avlöningar till justitieråden, *förslagsvis* ..... kronor 483,400.

Avlöningsstat.

1 justitieråd..	kronor 21,000		
23 » ..	» 483,000		
1 » ..	» 5,400	kronor 509,400	
Avgå: pensionsavdrag, *förslagsvis*		» 26,000	
		Kronor 483,400;	

b) till *Högsta domstolen m. m.: Avlöningar till justitieråden* för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 483,400 kronor.

9:o) **Högsta domstolen m. m.: Avlöningar till befattningshavare vid nedre justitierevisionen.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 11, sid. 9—12) att *dels* godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för befattningshavare vid nedre justitierevisionen, att tillämpas under budgetåret 1938/39, *dels ock* till Högsta domstolen m. m.: Avlöningar till befattningshavare vid nedre justitierevisionen för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 548,100 kronor.

Ifrågavarande anslag är i riksstaten för innevarande budgetår uppfört med 553,300 kronor.

För nästa budgetår har anslagsposten till avlöningar till tjänstemän å övergångsstat föreslagits sänkt med 9,500 kronor. Å andra sidan hava höjningar föreslagits av dels posten till grundavlöningar m. m. till övrig icke-ordinarie personal med 3,500 kronor för anställande av en heltidsamanuens i 18:e lönegraden, dels posten till avlöningsförhöjningar m. m. till samma personal med

400 kronor, dels ock anslagsposten till särskilda löneförmåner till ordinarie och icke-ordinarie tjänstemän med 400 kronor.

Utskottet. Utskottet finner sig böra tillstyrka Kungl. Maj:ts förslag. Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för befattningshavare vid nedre justitierevisionen, att tillämpas under budgetåret 1938/39:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat, *förslagsvis*		kronor 424,500
2. Avlöningar till tjänstemän å övergångsstat, *förslagsvis*		» 5,800
3. Avlöningar till extra revisionssekreterare		» 42,000
4. Avlöningar till personal i anledning av att ledamöter i lagrådet under viss tid kunna komma att tjänstgöra i högsta domstolen, *förslagsvis*		» 5,000
5. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t		» 3,100
6. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal:		
a) Grundavlöningar m. m.	kronor 42,400	
b) Avlöningsförhöjningar m. m., *förslagsvis*	» 1,700	» 44,100
7. Särskilda löneförmåner till ordinarie och icke-ordinarie tjänstemän, *förslagsvis*		» 23,600
	Summa	kronor 548,100;

b) till *Högsta domstolen m. m.: Avlöningar till befattningshavare vid nedre justitierevisionen* för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 548,100 kronor.

10:o) **Högsta domstolen m. m.: Omkostnader.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 12, sid. 12 och 13), vilket i förhållande till det för innevarande budgetår anvisade anslaget innebär en höjning av expensmedlen med 4,400 kronor, avsedd för förnyelse av nedre justitierevisionens möbelförråd, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Högsta domstolen m. m.: Omkostnader* för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 56,000 kronor.

11:o) **Bidrag till utgivande av »Nytt juridiskt arkiv».** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 13, sid. 13) och under erinran, att för innevarande budgetår anvisats samma belopp för ändamålet, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till utgivande av »Nytt juridiskt arkiv»* för budgetåret 1938/39 anvisa ett anslag av 2,000 kronor.

12:o) **Regeringsrätten: Avlöningar. Regeringsrätten: Omkostnader. Regeringsrättens årsbok.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 14—16, sid. 13 och 14) och under erinran, att för innevarande budgetår anvisats samma belopp för ifrågavarande ändamål, hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1938/39 såsom förslagsanslag anvisa

a) till *Regeringsrätten: Avlöningar* 144,900 kronor.
b) till *Regeringsrätten: Omkostnader* 4,800 kronor;
c) till *Regeringsrättens årsbok* 12,000 kronor.

13:o) **Hovrätterna: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 17, sid. 14—28) att *dels* godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för hovrätterna, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1938/39, *dels ock* till Hovrätterna: Avlöningar för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 1,611,200 kronor.

Ifrågavarande anslag är i riksstaten för innevarande budgetår uppfört med 1,580,800 kronor.

Av rikets hovrätter är Svea hovrätt fördelad å åtta divisioner, Göta hovrätt å fyra samt hovrätten över Skåne och Blekinge å två, medan hovrätten för Övre Norrland arbetar som en enda division. Enligt brev till rikets hovrätter den 11 juni 1937 (Svensk författningssamling nr 529) äger hovrätt förordna extra fiskaler i sådan omfattning, att sammanlagda antalet föredragande fiskaler i hovrätten icke överstiger två på varje division. Extra fiskal uppbär till en början lön enligt 15:e löneklassen i avlöningsreglementet den 22 juni 1921 (nr 451, jfr 1925 nr 270). Efter att under sammanlagt ett och ett halvt år hava tjänstgjort såsom extra fiskal eller fullgjort viss därmed likställd tjänstgöring må han uppflyttas i 21:a löneklassen. Fiskalsaspiranter må förordnas till ett antal motsvarande två å varje vid hovrätten inrättad division. Arvode till fiskalsaspirant utgår med 2,676 kronor för helt år räknat.

Kungl. Maj:t föreslår nu, att antalet i hovrätterna tjänstgörande extra fiska-

ler ökas med 8, varav 4 i Svea hovrätt, 2 i Göta hovrätt, 1 i hovrätten över Skåne och Blekinge och 1 i hovrätten för Övre Norrland. Samtidigt skulle 8 aspirantarvoden indragas.

Vidare föreslår Kungl. Maj:t, att fiskalsaspiranterna erhålla en mot den provisoriska avlöningsförstärkningen svarande löneförbättring.

Härutöver har föreslagits beträffande Svea hovrätt, att delposten till avlöningsförhöjningar m. m. av hänsyn till belastningen höjes med 3,500 kronor, samt beträffande hovrätten över Skåne och Blekinge, att en skrivbiträdesbefattning (B 2), som hittills hållits vakant, må besättas med ordinarie innehavare. Slutligen har beträffande hovrätten för Övre Norrland medel beräknats dels för anställande av en extra ledamot under tre fjärdedels år, dels för arvode om högst 400 kronor till hovrättsledamot, vilken under divisionsordförandens semester tjänstgör såsom dennes ställföreträdare, dels ock till vikariatsersättningar under semester för två extra fiskaler.

I samband med Kungl. Maj:ts förevarande förslag har utskottet till behandling förehaft två likalydande motioner, väckta, den ena, nr 2, inom första kammaren av herrar *Ö. Undén* och *W. Linder* och den andra, nr 5, inom andra kammaren av herr *Å. Holmbäck,* vari hemställts, att riksdagen ville hos Kungl. Maj:t hemställa om en allmän översyn av domaraspiranternas avlönings- och tjänstgöringsförhållanden vid hovrätterna.

I fråga om de skäl, motionärerna anfört till stöd för sin hemställan, får utskottet hänvisa till motionen I: 2.

Utskottet. På sätt departementschefen närmare utvecklat hava befordringsutsikterna inom hovrätterna under senare år genomgått en successiv förändring till det sämre. Därigenom och på grund av det begränsade antalet extra fiskalsbefattningar vid hovrätterna hava särskilt de yngre domaraspiranterna kommit att intaga en ställning, som i åtskilliga fall ter sig betungande och knappast kan anses förenlig med det allmännas intresse av en god rekrytering till domarbanan.

I syfte att — utan föregripande av en mera definitiv lösning av frågan om befordringsförhållandena överhuvud inom domarbanan — söka ernå gynnsammare villkor för de yngre aspiranterna inom hovrätterna har Kungl. Maj:t föreslagit, att åtta av de nuvarande trettio arvodesbefattningarna som fiskalsaspiranter utbytas mot åtta befattningar som extra fiskaler ävensom att medel beräknas för beredande åt fiskalsaspiranterna av en löneförbättring, som motsvarar den vid 1937 års riksdag beslutade provisoriska avlöningsförstärkningen åt civila befattningshavare i statens tjänst. Utskottet finner Kungl. Maj:ts förslag i dessa delar ägnat att i den mån, som frågans nuvarande läge medgiver, tillgodose de yngre hovrättsaspiranternas berättigade krav i förevarande hänseende. Utskottet anser sig därför böra tillstyrka detsamma.

Såsom ett fortsatt led i strävandena att förbättra domaraspiranternas ställning har i motionerna I: 2 och II: 5 yrkats, att riksdagen ville hos Kungl.

Maj:t hemställa om en allmän översyn av domaraspiranternas avlönings- och tjänstgöringsförhållanden vid hovrätterna. Utskottet finner för sin del vissa skäl anförda för att en sådan allmän översyn kommer till stånd. Då emellertid av statsverkspropositionen framgår, att Kungl. Maj:t har sin uppmärksamhet fästad å ifrågavarande spörsmål samt utskottet utgår från att de av motionärerna framförda synpunkterna vinna tillbörligt beaktande, finner utskottet icke erforderligt, att särskild framställning i ämnet göres från riksdagens sida.

Jämväl vad Kungl. Maj:t i övrigt föreslagit anser sig utskottet kunna tillstyrka. Därvid förutsätter dock utskottet, att arvode till ställföreträdare åt divisionsordföranden i norrländska hovrätten endast utgår under tid, då divisionsordföranden åtnjuter semester och hovrättens president samtidigt är förhindrad att i egenskap av ordförande leda divisionens arbete.

Under åberopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

I:o) att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för hovrätterna, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1938/39:

Avlöningsstat.

Svea hovrätt.

1. Avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat, *förslagsvis*		kronor 674,600
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t		» 30,000
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal:		
a) Grundavlöningar m. m.	kronor 118,300	
b) Avlöningsförhöjningar m. m., *förslagsvis*	» 7,500	» 125,800
4. Särskilda löneförmåner till ordinarie och icke-ordinarie tjänstemän, *förslagsvis*		» 31,800
	Summa	kronor 862,200

Göta hovrätt.

1. Avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat, *förslagsvis*		kronor 329,800
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t		» 14,000
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal:		
a) Grundavlöningar m. m.	kronor 49,200	
b) Avlöningsförhöjningar m. m., *förslagsvis*	» 2,000	» 51,200
	Summa	kronor 395,000

Hovrätten över Skåne och Blekinge.

1. Avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat, *förslagsvis*		kronor	185,900
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t		»	7,000
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal:			
a) Grundavlöningar m. m.	kronor 34,000		
b) Avlöningsförhöjningar m. m., *förslagsvis*	» 3,900	»	37,900
4. Särskilda löneförmåner till icke-ordinarie tjänstemän, *förslagsvis*		»	300
	Summa	kronor	231,100

Hovrätten för Övre Norrland.

1. Avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat, *förslagsvis*		kronor	98,100
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t		»	2,900
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal:			
a) Grundavlöningar m. m.	kronor 21,100		
b) Avlöningsförhöjningar m. m., *förslagsvis*	» 800	»	21,900
	Summa	kronor	122,900;

b) till *Hovrätterna: Avlöningar* för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 1,611,200 kronor;

II:o) att herrar Undéns och Linders samt herr Holmbäcks förenämnda motioner (I: 2 och II: 5) må anses besvarade genom vad utskottet anfört.

14:o) **Hovrätterna: Omkostnader.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 18, sid. 28—30) vilket i förhållande till det för innevarande budgetår anvisade anslaget innebär en höjning med 11,000 kronor, varav 2,900 kronor å Svea hovrätt, 4,000 kronor å hovrätten över Skåne och Blekinge samt 4,100 kronor å hovrätten för Övre Norrland, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Hovrätterna: Omkostnader* för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 92,900 kronor.

15:o) **Häradsrätterna: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 19, sid. 31—54) att *dels* godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för häradsrätterna, att tillämpas tills vidare från och med bud-

getåret 1938/39, *dels ock* till Häradsrätterna: Avlöningar för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 1,793,000 kronor.

Ifrågavarande anslag är i riksstaten för innevarande budgetår uppfört med 1,743,100 kronor.

För nästa budgetår föreslås i första hand, att medel anvisas till avlöning åt 35 andre notarier utöver det antal, som nu finnes. Såsom konsekvens härav föreslås höjning av dels posten till grundavlöningar m. m. till icke-ordinarie personal med 63,600 kronor, dels ock posten till särskilda uppbördsmedel: bidrag från häradshövdingarna till avlönande av viss icke-ordinarie personal med 28,000 kronor. Härjämte föreslås, att delposten till ersättning till vissa vikarier för häradshövdingar av belastningshänsyn höjes med 19,000 kronor samt att å staten upptages en ny delpost för provisoriskt dyrortstilllägg åt ordinarie och icke-ordinarie tjänstemän å 1,700 kronor. Slutligen föreslås delposten till ersättning för förlorad lösen i följd av inteckningsförnyelsernas avskaffande sänkt med 6,400 kronor.

Utskottet har senast vid 1936 års riksdag såsom sin uppfattning uttalat, att det vore ett berättigat önskemål, att de rättsbildade biträden, som oundgängligen erfordrades för domsagornas behöriga skötsel, erhölle ersättning för sitt arbete. I anslutning till denna sin uppfattning tillstyrkte ock utskottet, att medel beräknades för anställande av trettiosex nya andre notarier från och med budgetåret 1936/37, vilket även blev riksdagens beslut. *Utskottet.*

Den nu föreliggande utredningen synes utvisa, att fullt behov av ytterligare trettiofem andre notarier förefinnes. Vid sådant förhållande och då en utökning av antalet andre notarier, på sätt departementschefen framhållit, icke torde kunna verka prejudicerande för resultatet av den utredning, som för närvarande pågår rörande bland annat de rättsbildade domsagobiträdenas anställnings- och avlöningsförhållanden, får utskottet för sin del tillstyrka bifall till Kungl. Maj:ts förslag i denna del.

Då Kungl. Maj:ts förslag ej heller i övrigt givit utskottet anledning till erinran, får utskottet hemställa,

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för häradsrätterna, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1938/39:

Avlöningsstat.

Utgifter:

1. Avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat:			
a) Lön, tjänstgöringspenningar och förvaltningsbidrag	kronor 710,400		
b) Ersättning till vissa vikarier för häradshövdingar, *förslagsvis*	» 40,000	kronor	750,400

2. Avlöningar till icke-ordinarie personal:				
a) Grundavlöningar m. m.	kronor	844,000		
b) Ålderstillägg m. m., *förslagsvis*	»	40,600	kronor	884,600
3. Särskilda löneförmåner till ordinarie och icke-ordinarie tjänstemän:				
a) Partiell löneförbättring åt häradshövdingarna .	kronor	106,000		
b) Ersättning för förlorad lösen i följd av inteckningsförnyelsernas avskaffande.....	»	230,700		
c) Provisoriskt dyrortstilllägg, *förslagsvis*	»	1,700	»	338,400
4. Arvoden åt tingstolkar			»	4,000
			Summa kronor	1,977,400

Särskilda uppbördsmedel:

Bidrag från häradshövdingarna till avlönande av viss icke-ordinarie personal ..	kronor	184,400
	Nettoutgift kronor	1,793,000;

b) till *Häradsrätterna: Avlöningar* för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 1,793,000 kronor.

16:o) **Häradsrätterna: Reseersättningar vid justitiestaten.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 20, sid. 54 och 55) och under erinran, att för innevarande budgetår anvisats samma belopp för ifrågavarande ändamål, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Häradsrätterna: Reseersättningar vid justitiestaten* för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 24,700 kronor.

17:o) **Häradsrätterna: Reseersättningar till nämndemän m. m.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 21, sid. 55), vilket i förhållande till det för innevarande budgetår anvisade anslaget innebär en höjning med 30,000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Häradsrätterna: Reseersättningar till nämndemän m. m.* för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 300,000 kronor.

18:o) **Häradsrätterna: Anskaffande av nya fastighetsböcker för landet. Häradsrätterna: Uppläggande av nya fastighetsböcker för landet.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkterna 22 och 23, sid. 55—57) att för budgetåret 1938/39 anvisa *dels* till Häradsrätterna: Anskaffande av nya fastighetsböcker för landet ett reservationsanslag av 100,000 kronor, *dels ock* till Häradsrätterna: Uppläggande av nya fastighetsböcker för landet ett förslagsanslag av 100,000 kronor.

I gällande riksstat finnes såsom förslagsanslag anvisat ett belopp av 150,000 kronor till Häradsrätterna: Nya fastighetsböcker för landet.

För nästa budgetår föreslår Kungl. Maj:t, att anslagsbeloppet höjes med 50,000 kronor samt fördelas å två anslag, rubricerade i enlighet med vad ovan nämnts.

Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet, *Utskottet.*

att riksdagen må för budgetåret 1938/39 anvisa

a) till *Häradsrätterna: Anskaffande av nya fastighetsböcker för landet* ett reservationsanslag av 100,000 kronor,

b) till *Häradsrätterna: Uppläggande av nya fastighetsböcker för landet* ett förslagsanslag av 100,000 kronor.

19:o) **Vattendomstolarna: Avlöningar. Vattendomstolarna: Omkostnader. Civil personal vid krigsrätterna: Avlöningar. Civil personal vid krigsrätterna: Reseersättningar.** Beträffande ifrågavarande anslag (punkterna 24—27, sid. 57—60) avgiver utskottet senare under riksdagen utlåtande, vilket härmed

anmäles.

Rättegångsväsendet i allmänhet.

20:o) **Ersättning åt domare, vittnen och parter.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 28, sid. 60 och 61), vilket i förhållande till det för innevarande budgetår anvisade anslaget innebär en höjning med 25,000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ersättning åt domare, vittnen och parter* för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 475,000 kronor.

21:o) **Kostnader, som enligt lagen om fri rättegång skola gäldas av allmänna medel.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 29, sid. 61—62) och under erinran, att för innevarande budgetår anvisats samma belopp för ändamålet, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Kostnader, som enligt lagen om fri rättegång skola gäldas av allmänna medel,* för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 475,000 kronor.

22:o) **Understöd åt offentliga rättshjälpsanstalter.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 30, sid. 62) att till Understöd åt offentliga rättshjälpsanstalter för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 60,000 kronor, eller samma belopp som för innevarande budgetår.

I samband med Kungl. Maj:ts ifrågavarande förslag har utskottet till behandling förehaft en inom första kammaren av herr *H. Sten* väckt motion, nr 43, vari hemställts, att riksdagen måtte besluta att hos Kungl. Maj:t anhålla om utredning angående anledningarna till den offentliga rättshjälpsverksamhetens stillestånd och av vad som bör göras för dess allmänna genombrott.

I fråga om de skäl, som motionären anfört till stöd för sitt yrkande, får utskottet hänvisa till motionen.

Utskottet. Såsom i motionen framhållits, har det offentliga rättshjälpsväsendet i vårt land icke nått den omfattning, som åsyftats. Endast de fem största städerna och tvenne landsting uppgivas sålunda hava inrättat dylika anstalter, vilket innebär, att största delen av landsbygdens befolkning alltjämt står utanför den förmån, hithörande anstalter avse att skänka. Med hänsyn härtill finner utskottet skäl kunna anföras för att en undersökning verkställes. Då emellertid utskottet har anledning antaga, att Kungl. Maj:t har sin uppmärksamhet riktad på förevarande spörsmål, anser utskottet icke erforderligt, att särskild framställning i ämnet göres hos Kungl. Maj:t.

Under åberopande härav och då Kungl. Maj:ts förslag icke givit utskottet anledning till erinran, får utskottet hemställa,

I:o) att riksdagen må till *Understöd åt offentliga rättshjälpsanstalter* för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 60,000 kronor;

II:o) att herr Stens förenämnda motion (I: 43) må anses besvarad genom vad utskottet anfört.

23:o) **Övervakning av villkorligt dömda.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 31, sid. 62 och 63) och under erinran, att för innevarande budgetår anvisats samma belopp för ändamålet, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Övervakning av villkorligt dömda* för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 70,000 kronor.

24:o) **Medikolegala besiktningar.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 32, sid. 63), vilket i förhållande till det för innevarande budgetår anvisade anslaget innebär en höjning med 10,000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Medikolegala besiktningar* för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 45,000 kronor.

25:o) **Ersättning för vissa bötesandelar. Ersättning till befattningshavare vid rådhusrätter och till städer för förlorad lösen i följd av inteckningsförnyelsernas avskaffande.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 33 och 34, sid. 63 och 64) och under erinran, att för innevarande budgetår anvisats 8,600 respektive 284,100 kronor för ifrågavarande ändamål, hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1938/39 anvisa
a) till *Ersättning för vissa bötesandelar* ett förslagsanslag av 6,900 kronor;
b) till *Ersättning till befattningshavare vid rådhusrätter och till städer för förlorad lösen i följd av inteckningsförnyelsernas avskaffande* ett anslag av 281,100 kronor.

26:o) **Resestipendier åt domare och domaraspiranter.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 35, sid. 64—66) att till Resestipendier åt domare och domaraspiranter för budgetåret 1938/39 anvisa ett reservationsanslag av 10,000 kronor.

Anslag för hithörande ändamål har icke beviljats sedan år 1921, då ett reservationsanslag av 5,000 kronor anvisades till resestipendier åt domare.

Utskottet vill erinra, att utskottet med anledning av två vid 1937 års riksdag i ämnet väckta motioner (I: 83 och II: 210) i utlåtande nr 2, punkt 21, förklarade sig icke vilja förneka, att det kunde vara av betydelse för domare och domaraspiranter att — särskilt med hänsyn till den förestående rättegångsreformen — i våra grannländer Danmark och Norge idka praktiska *Utskottet.*

studier av det därstädes genomförda muntliga processförfarandet. Då emellertid förslaget om medelsanvisning för möjliggörande av dylika studier vore av den art, att det i första hand borde bliva föremål för Kungl. Maj:ts prövning, fann sig utskottet böra hemställa, att motionerna icke måtte vinna riksdagens bifall. Riksdagen biföll utskottets hemställan.

Kungl. Maj:ts förevarande förslag innebär närmast ett fullföljande av den sålunda motionsvis väckta frågan. Med hänsyn härtill och under beaktande av vad föredragande departementschefen i ämnet anfört finner sig utskottet böra tillstyrka, att medel för ändamålet anvisas å riksstaten för nästa budgetår. Mot det av Kungl. Maj:t i sådant hänseende föreslagna beloppet har utskottet intet att erinra.

Utskottet hemställer därför,

att riksdagen må till *Resestipendier åt domare och domaraspiranter* för budgetåret 1938/39 anvisa ett reservationsanslag av 10,000 kronor.

Fångvården m. m.

27:o) **Avlöningar till befattningshavare hos fångvårdsstyrelsen. Avlöningar till befattningshavare å fångvårdsstaten. Fångvårdsstyrelsen och fångvårdsstaten: Omkostnader.** Beträffande ifrågavarande anslag (punkterna 36—38, sid. 66—102) avgiver utskottet senare under riksdagen utlåtande, vilket härmed

anmäles.

28:o) **Interneringsnämnden.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 39, sid. 102 och 103) att *dels* godkänna av departementschefen förordad stat för interneringsnämnden, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1938/39, *dels ock* till Interneringsnämnden för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 14,000 kronor.

Kungl. Maj:ts förslag innebär i förhållande till det för innevarande budgetår anvisade anslaget, att anslagsposten till arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, sänkes med 300 kronor samt att anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie personal m. m. höjes med 1,000 kronor, huvudsakligen för att bereda möjlighet till biträde åt sekreteraren ävensom till ökad skrivhjälp. Därjämte föreslås anslagsposten till omkostnader sänkt med 200 kronor. Anslaget i sin helhet skulle således höjas med 500 kronor till 14,000 kronor.

Utskottet, som tillstyrker bifall till Kungl. Maj:ts förslag, hemställer, *Utskottet.*

att riksdagen må

a) godkänna följande stat för interneringsnämnden, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1938/39:

Stat.

Avlöningar.

1. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, *förslagsvis*	kronor	8,100
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal m. m., *förslagsvis*	»	2,200

Omkostnader.

Omkostnader, *förslagsvis*	»	3,700
Summa	kronor	14,000;

b) till *Interneringsnämnden* för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 14,000 kronor.

29:o) **Nämnd enligt lagen om ungdomsfängelse.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 40, sid. 103 och 104) att till Nämnd enligt lagen om ungdomsfängelse för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 3,000 kronor.

För innevarande budgetår hava kostnaderna för nämnden bestritts från anslaget till fångvårdsstyrelsens och fångvårdsstatens omkostnader, under vilket för ändamålet upptagits ett belopp av 1,000 kronor.

Anslagsbehovet för nästa budgetår är beräknat sålunda: dagarvoden till ordförande och ledamöter 700 kronor, arvode till sekreteraren 300 kronor, avlöning till övrig icke-ordinarie personal 200 kronor samt omkostnader 1,800 kronor. Med hänsyn till svårigheten att för närvarande mera exakt beräkna de olika utgifter, som skola täckas från detta anslag, har Kungl. Maj:t ansett det böra till ett kommande år anstå med framläggande för riksdagen av stat för anslaget.

Kungl. Maj:ts förslag har icke givit utskottet anledning till erinran. Utskottet hemställer därför, *Utskottet.*

att riksdagen må till *Nämnd enligt lagen om ungdomsfängelse* för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 3,000 kronor.

30:o) **Överståthållarämbetets och länsstyrelsernas kostnader för fångtransport.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 41, sid. 104 och 105) och under erinran, att för innevarande budgetår anvisats 150,000 kronor för ändamålet, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Överståthållarämbetets och länsstyrelsernas kostnader för fångtransport* för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 125,000 kronor.

31:o) **Ersättning till Stockholms stad för underhåll av fångar i stadens rannsakningsfängelse.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 42, sid. 105) och under erinran, att för innevarande budgetår anvisats samma belopp för ändamålet, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ersättning till Stockholms stad för underhåll av fångar i stadens rannsakningsfängelse* för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 16,000 kronor.

32:o) **Understöd åt verksamhet till frigivna fångars skydd.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 43, sid. 105 och 106), vilket i förhållande till det för innevarande budgetår anvisade anslaget innebär en höjning med 7,000 kronor för reparationsarbeten m. m. å den centralföreningen till stöd för frigivna tillhöriga egendomen Åby lanthem i Funbo socken, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Understöd åt verksamhet till frigivna fångars skydd* för budgetåret 1938/39 anvisa ett reservationsanslag av 40,000 kronor.

33:o) **Bidrag till svenska skyddsförbundet.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 44, sid. 106) att till Bidrag till svenska skyddsförbundet för budgetåret 1938/39 anvisa ett anslag av 100,000 kronor.

I samband med Kungl. Maj:ts förevarande förslag har utskottet till behandling förehaft en inom första kammaren av herr *C. Lindhagen* väckt motion, nr 223, vari hemställts, att riksdagen ville *dels* höja anslaget till skyddsförbundet till 300,000 kronor, *dels ock* hos Kungl. Maj:t anhålla om undersökning och redogörelse för det verkliga behovet och vad som kan brista i vården av frigivna fångar ävensom i samband därmed göra hänvändelse till större industriidkare om övervägande att, såsom sker vid Fords verkstäder i Nordamerika, reservera ett visst antal arbetsplatser för frigivna fångar.

Utskottet vill erinra, att anslaget till svenska skyddsförbundet höjdes senast vid 1937 års riksdag från 90,000 kronor till 100,000 kronor. Med hänsyn härtill och då utskottet förutsätter, att Kungl. Maj:t och fångvårdsstyrelsen med uppmärksamhet följa utvecklingen å förevarande område, finner sig utskottet icke böra tillstyrka bifall till den i ämnet väckta motionen. *Utskottet.*

Under åberopande härav och då Kungl. Maj:ts förslag ej givit utskottet anledning till erinran, hemställer utskottet,

att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:s förslag och med avslag å herr Lindhagens förenämnda motion (I: 223) till *Bidrag till svenska skyddsförbundet* för budgetåret 1938/39 anvisa ett anslag av 100,000 kronor.

Uppfostringsanstalter för minderåriga förbrytare.

34:o) **Statens uppfostringsanstalt å Bona: Avlöningar.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 45, sid. 107—109) *dels* godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för statens uppfostringsanstalt å Bona, att tillämpas tillsvidare från och med budgetåret 1938/39, *dels ock* till Statens uppfostringsanstalt å Bona: Avlöningar för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 168,700 kronor.

Ifrågavarande anslag är i riksstaten för innevarande budgetår uppfört med 164,000 kronor.

Kungl. Maj:ts förslag innebär en höjning av delposten till grundavlöningar m. m. till övrig icke-ordinarie personal med 4,000 kronor, av delposten avlöningsförhöjningar m. m. till samma personal med 400 kronor och av anslagsposten särskilda löneförmåner till icke-ordinarie tjänstemän med 300 kronor. Höjningarna föranledas av 1937 års riksdags medgivande, att arbetstiden för Bonaanstaltens personal finge begränsas i enlighet med vad som beslutats för motsvarande befattningshavare vid fångvårdsanstalterna.

Utskottet, som tillstyrker bifall till Kungl. Maj:ts förslag, hemställer, *Utskottet.*

att riksdagen må

a) godkänna följande avlöningsstat för statens uppfostringsanstalt å Bona, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1938/39:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat, *förslagsvis*		kronor 128,600
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, *förslagsvis*		» 4,100
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal:		
a) Grundavlöningar m. m.	kronor 30,600	
b) Avlöningsförhöjningar m. m., *förslagsvis*	» 4,400	» 35,000
4. Särskilda löneförmåner till icke-ordinarie tjänstemän, *förslagsvis*		» 1,000
	Summa	kronor 168,700;

b) till *Statens uppfostringsanstalt å Bona: Avlöningar* för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 168,700 kronor.

35:o) **Statens uppfostringsanstalt å Bona: Omkostnader.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 46 sid. 109—111), vilket i förhållande till det för innevarande budgetår anvisade anslaget innebär en höjning med 3,900 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens uppfostringsanstalt å Bona: Omkostnader* för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 185,900 kronor.

36:o) **Statens uppfostringsanstalt å Bona: Nybyggnadsarbeten m. m.** Beträffande ifrågavarande anslag (punkt 47, sid. 111) avgiver utskottet senare under riksdagen utlåtande, vilket härmed

anmäles.

37:o) **Understöd till skyddshemmen å Viebäck. Kostnader för transport av minderåriga till uppfostringsanstalt.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 48 och 49, sid. 111 och 112) och under erinran, att för innevarande budgetår anvisats samma belopp för ifrågavarande ändamål, hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1938/39 såsom förslagsanslag anvisa

a) till *Understöd till skyddshemmen å Viebäck* 94,700 kronor,

b) till *Kostnader för transport av minderåriga till uppfostringsanstalt* 7,300 kronor.

Diverse.

38:o) **Ersättning till statens allmänna fastighetsfond.** Beträffande ifrågavarande anslag (punkt 50, sid. 112) avgiver utskottet senare under riksdagen utlåtande, vilket härmed

anmäles.

39:o) **Särskild ersättning till häradsskrivare för röstlängders upprättande.** Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 51, sid. 112 och 113), vilket i förhållande till det för innevarande budgetår anvisade anslaget innebär en höjning med 5,000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Särskild ersättning till häradsskrivare för röstlängders upprättande* för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 70,000 kronor.

40:o) **Bidrag till internationella byrån i Bern för skydd av litterära och artistiska arbeten. Bidrag till den internationella penitentiära kommissionen. Bidrag till »Nordisk Tidsskrift for Strafferet». Bidrag för utarbetande av internationella privaträttsliga bestämmelser rörande lufttrafik.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 52—55, sid. 113 och 114) och under erinran, att för innevarande budgetår anvisats samma belopp för ifrågavarande ändamål, hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1938/39 anvisa

a) till *Bidrag till internationella byrån i Bern för skydd av litterära och artistiska arbeten* ett förslagsanslag av 3,000 kronor,

b) till *Bidrag till den internationella penitentiära kommissionen* ett förslagsanslag av 1,000 kronor,

c) till *Bidrag till »Nordisk Tidsskrift for Strafferet»* ett anslag av 1,200 kronor,

d) till *Bidrag för utarbetande av internationella privaträttsliga bestämmelser rörande lufttrafik* ett förslagsanslag av 1,200 kronor.

41:o) **Kommittéer och utredningar genom sakkunniga.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 56, sid. 114) och under erinran, att för innevarande budgetår anvisats samma belopp för ändamålet, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Kommittéer och utredningar genom sakkunniga* för budgetåret 1938/39 anvisa ett reservationsanslag av 250,000 kronor.

42:o) **Extra utgifter.** I anslutning till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 57, sid. 114—115) och under erinran, att för innevarande budgetår anvisats samma belopp för ändamålet, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Extra utgifter* för budgetåret 1938/39 anvisa ett reservationsanslag av 30,000 kronor, dock att i anslaget må göras den jämkning, som erfordras för avrundning av huvudtitelns slutsumma.

43:o) **Provisorisk avlöningsförstärkning åt vissa befattningshavare i statens tjänst. Dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst.** Beträffande ifrågavarande anslag (punkterna 58 och 59, sid. 115) avgiver utskottet senare under riksdagen utlåtande, vilket härmed

anmäles.

Stockholm den 8 februari 1938.

På statsutskottets vägnar:

ANDERS RÅSTOCK.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit

från första kammaren: herrar *Nilsson* i Gränebo, *Nilsson* i Malmö, *Svensson* i Kompersmåla, *Hansén, Asplund, Borell, Bergström, Nilsson* i Landeryd, *Ström* i Lidköping, *Lindström, Sundberg* och *von Heland;* samt

från andra kammaren: herrar *Råstock, Jansson* i Falun, *Magnusson* i Skövde, *Törnkvist, Eriksson* i Stockholm, *Persson* i Falla, *Svensson, Andersson* i Prästbol, *Isacsson, Weijne, Danielsson* och *Hansson* i Rubbestad.

387256. Stockholm, Isaac Marcus Boktryckeri-Aktiebolag, 1938.